

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveniš nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 petič 4 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicil beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravišstvo: Kraljeva ulica št. 5, pritošje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poština plačana v gotovini.

O premestitvah profesorjev

Današnji „Slovenec“ promptno odgovarja prosvetnemu ministru radi premestitve treh profesorjev ljubljanske in mariborske gimnazije. Kakor po navadi, ga tudi topot napada s sila šibki argumenti. Za svoje protidokaze ne navaja nobenih določb pozitivnih zakonov. Nočemo govoriti o premestitvah kot takih. Nas zanima danes način, kako „Slovenec“ brani svoje ljudi in zopet kleveta prosvetnega ministra, ki je v danem slučaju postopal strogo po zakonu in v smislu naše nacionalne politike.

Ali naj najprvo osvežimo spomin na zloglasne premestitve in penzijske ukaze, s katerimi je premešal in penziral dr. Korosec kot prosvetni minister Davidovičeve vlade v prošli jeseni? Kdo je pozabil tiste strahotne tedne, ko je vsak dan belčil nove premestitve in upokojitve in ko je vlada g. Davidoviča sestavljala uradniške ukaze en mas. Izpremembe v upravnem aparatu so bile tako velike in številne, kakor nikdar prej pod drugimi vlada mi. Koliko lojalnih uradnikov ljubljanske in mariborske oblasti, koliko učiteljev in profesorjev pri nas in na bližnjem Hrvaškem je zapustilo svoje domove ter odšlo v južnosrbske in makedonske kraje? Koliko ljudi, zvestih državi, udanih nacionalni ideji, je moralo v pokoj. Veliki župani so se premešali en mas, posebno goreči pa kratkomaletni penzionirani.

Pa pustimo ta precedenčni slučaj. Pogledimo, kako zavračajo odgovorniki SLS premestitve in kako branijo prof. Remca in Jarca!

Razumeli bi „Slovenca“, ko bi branil ta dva gospoda z avtonomijo in zavračal njihovo premestitev s — klerikalizmom. Saj sta v službi teh dveh idej oba gospoda zanemarjala svoj profesorski poklic ter se z vsemi svojimi silami vrgla na protinarodno in protidržavno politiko SLS.

Nel „Slovenec“ ne pozna avtonomije in klerikalizma, ko treba braniti svoje pristaše! Te stvari pozna samo, kadar treba hujšati klerikalne pristaše in limati razredčene vrste SLS.

Napada prosvetnega ministra z „državotvorstvom!“ „Slovenec“ trdi, da ubija naš minister s premestitvijo prof. Remca in Jarca „državlanski čut v državljanih“, da blati „pravno čustvo, podlago mirnega in sigurnega državljanstva“, da lomi „politično moralo“, da onemogoča privrženo „državljanjski čednosti“ (1), da s tema dvema premestitvama ne „evče ljudstva na državo“, da ne krepči edinstva državljanov in ne goji patriotizma!

Ali ni tak zagovor klavrn? Prof. Remec in Jarc, ki sta stala v prvih vrstah protinarodne in protidržavne stranke, ki sta teptala razvoj državljanstva čuta v širokih slojih slovenskega ljudstva, ki sta razširjala najbolj ogabno protisrbsko gonjo, ki sta kot profesorja blatila državljanske čednosti ter jih smešila pred množicami slovenskega ljudstva na deželi in po mestih med delavstvom, ta dva gospoda se sedaj sklicujeta na — patriotizem, na državotvornost!

S takim zagovorom se „Slovenec“ gotovo smeši pred slovensko javnostjo, ki tudi na teh dveh primerih spoznava globoko lažnjivost klerikalne politike ter odvrtno igra z našimi najvišjimi državnimi in nacionalnimi ideali od strani pristašev SLS.

Za uradnike, ki vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti, ki točno po smislu naših temeljnih državnih in nacionalnih zakonov goje državljanski čut, krepijo edinstvo državljanov, razširjajo patriotizem, je premestitev vsekakor protizakonitost. Toda na vse to se me me reje sklicevati voditelji SLS!

Toda v zadregi jim je vse dobrodošlo. Zato se tudi „Slovenec“, kadar je v škripih, rad sklicuje na pozitivne zakone in nacionalne ideale, ki jih sicer načelno ne priznava.

„Slovenec“ zagovarja prof. Remca in Jarca je najboljši dokaz, da je sklep prosvetnega ministra o njihovi premestitvi umesten, pameten in patrijotično dejanje.

V naših slučajih ne gre za dejanje in premestitev kot tako, marveč za osebe, ki so bile premešane in za njihovo državljansko kvalifikacijo!

Imenovana profesorja menda sama ne bosta trdila, da sta doslej politično delovala v smislu „Slovenčevega“ zagovora za utrditev državljanskega čuta, za politično moralo, za državljanske čednosti, za državno edinstvo in za patriotizem. Saj je na primer prof. Jarc še pred kratkim stal pred sodiščem, ker je bil obtožen, da je ščuval proti „slovenskemu delu našega naroda in hui-

Razprava o anketiranih mandatih HSS

Politični razgovori radikalnega poslanca dr. Janjica s Stjepanom Radićem. — Anketna komisija pregleduje sodne spise.

— Zagreb, 7. maja. (Izv.) Anketna komisija je na večerajšnji popoldanski seji v smislu sklepov narodne skupštine pričela s proučevanjem spornih 24 mandatov HRSS. Svoje postopanje je usmerila na 4 točke. Danes popoldne je bila na dnevnem redu točka, da komisija vpregleda sodne spise v prisotnosti preiskovalnega sodnika in z njegovim tolmačenjem odnosno pojasnili.

V palači sodnega stola v sobi predsednika g. Bučaca so se danes popoldne sestali člani anketnega odbora pod predsedstvom dr. Laze Markovića. Prisotnih je bilo 10 članov, razumr. posl. dr. Vojislava Janjica, ki je lan'ko leto vodil znana pogajanja s Stjepanom Radićem in je soprodpisal tekzovani Mar'ov protokol. Posl. dr. Janjic dopoldanskemu sestanku komisije ni prisostvoval.

Kakor je Vaš dopisnik informiran, je posl. dr. Voja Janjic danes dopoldne posejil v zaporu predsednika HRSS Stepana Radića ter se z njim zelo dolgo razgovarjal. Razgovor je trajal skoraj poldrugo uro. Razgovor sta prisostvovala tudi posl. Pavle Radić in posl. dr. Nikola Nikić. Zadržano je dal'e, da se je razgovor vršil brez prisotnosti preiskovalnega sodnika.

Preiskovalni sodnik dr. Saviša Koerberler je predložil anketni komisiji ves sodni material, ki se nanaša na preiskavo protistepanu Radiću in interniranemu vodstvu HRSS. Komisija je v zaporedoma pregledovala vse protokole in izjave, kakor tudi originalne dokumente. Komisija nadaljuje danes popoldne vpogled v sodne spise.

Delovni program konference Male antante

Na dnevnem redu vsa aktualna mednarodna vprašanja. — Oficijski sprejemni program. — Odhod dr. Ninčića.

— Bukurešta, 7. maja. (Rad.) Delovni program konference držav Male antante v dnevi od 9. do 11. maja vsebuje te točke:

- 1) Izmenjava mšlil o splošni mednarodni politični situaciji.
- 2) Odnošaji Male antante do Madžarske (razorožitevno vprašanje).
- 3) Odnosaji članov Male antante do ostalih sosednjih držav.
- 4) Specijalni problemi (Romunski in Češkoslovaška, Romunski in Jugoslavija, Češkoslovaška in Jugoslavija).

— Bukurešta, 6. maja. Zunanje ministrstvo je sestavilo oficijski sprejemni program za perijodično konferenco držav Male antante v Bukurešti. Vspored vsebuje: I) 8. maja sprejem na postaji. Ob 20. intinna večerja na čast gostom. II) 9. maja ob 10. dopoldne prvi oficijski sestanek z zunanjim ministrstvom. Ob 13. obed pri Nj. Visočanstvu prestolonasledniku. Ob 14. nadaljevanje konference. Ob 18. čajanka v češkoslovaškem poslanstvu. Ob 20. večerja na dvoru v Controceniju. III) 10. maja ob 10. dopoldne nadaljevanje konference. Ob 12. revija vojaštva povodom narodnega

Odhod Kalfova iz Beograda

— Beograd, 7. maja. (Izv.) Danes ob 8.30 zjutraj je odpotoval iz Beograda bolgarski zunanji minister g. Kalfov. Pred odhodom vlaka je trajal v kupeju zelo živahen in prisrčen razgovor med g. Kalfovom in pomočnikom zunanjega ministra g. Markovićem. G. Kalfov se je pomočniku zahvalil za topli sprejem v Beogradu, naglašujoč, da odnosa iz Beograda najboljše vtise in je prepričan, da pride med obojema sosednima državama do iskrenega sodelovanja. G. Kalfov je končno izjavil gosp. Markoviću, da potuje v Pariz. Na bolgarskem poslanstvu krijejo smer potovanja g. Kalfova.

Avstrijska vlada se opravičuje

— Dunaj, 7. maja. (Izv.) Vest o resnosti gibanja za priključitev Avstrije k Nem. čiji so izzvale v sosednih državah tako v tisku, kakor tudi v političnih krogih splošno nezadovoljstvo in ogorčenje nad postopanjem avstrijske vlade. Češkoslovaški demokratje so temu ogorčenju dali izraza tudi na kongresu v Brnu. Avstrijski zvezni kancelar dr. Ramek je sedaj v opravičilo priobčil v „Neue Zürcher Zeitung“ članek o avstrijskih problemih. V tem članku obravnava tudi priključitveno vprašanje in vprašanje podonavske federacije. Zvezni kancelar se povdarmko naglašuje, da je začel razmotrivati ta dva problema najpreje inozemstvo, ne pa Avstrija. Avstrijska javnost je res z zanimanjem sledila tem razmotritvam, toda ni zavzela v teh problemih nikakega definitivnega stališa. Člji avstrijske notranje in zunanje politike so zavarovanje samostojnosti gospodarske in politične avstrijske države.

Avenol o svojem potu

Beograd, 5. maja. (Avala.) Pomočnik generalnega tainika Zveze narodov, Avenol, je podal mcooi agenturi „Avali“ nastopno izjavo: Srednjeevropske države zavzemaio z vso pravico značilno mesto v mednarodnem sodelovanju, ki ga predstavlja

skala na plemensko mržnjo proti bratom. Ali sme potem vlada dovoliti, da v tem duhu vzgojuje tudi slovensko mladino?

Tragedija na dvoru Habsburg

Od 8. maja dalje

1348

v kinu „LJUBLJANSKI DVOR“

PROCES PROTI KOMUNISTIČNEMU VODITELJU.

— Zagreb, 9. maja. (Izv.) Pred sodnim stolom se je danes dopoldne pričel proces proti komunističnemu voditelju Vladimiru Copiću. V smislu zakona o zaštiti države je obtožen komunistične propagande. Vladimir Copić je bil narodni poslanec v konstituenti, a je bil njegov mandat uničen na temelju zakona o zaštiti države. Bil je pozneje v Zagrebu tajnik komunistične stranke in urednik „Radničke borbe“. Razprava je do ločena na tri dni. Danes dopoldne je obtoženec odgovarjal na razna vprašanja sodnega dvora glede njegovega življenja, študij in delovanja v politični javnosti.

Iz Italije

Amnestija povodom kraljevega jubileja. — Spremembe v vladi.

Rim, 6. maja. a. Kakor javlja „Il Sereno“, se bo ob priliki praznovanja 25-letnice vladanja kralja Vittoria Emanuela III. izdala amnestija, ki bo vsebovala tudi politične delikte. V njej pa ne bo obsežen umor Matteottia, ker se še nahaja v preiskovalnem stadiju. Kralji bo na ta dan izdal na italijanski narod proglas, v katerem ga bo pozval k splošnem pomirjenju.

Demisija mornariškega ministra velikega admirala Thaona de Revela se potrjuje. Vendar še ni gotovo, ali bo ta demisija sprejeta ali ne. Ako bo sprejeta, se meni, da bo Mussolini sam prevzel to ministristvo. Thaon de Revel je bil včeraj od kralja sprejet v zelo dolgi avdienci. Govori se, da bo v kratkem prišlo do ostavke še dveh ministrov, in sicer Giuriattia in Lanze di Scalea. Obenem se hodo izmenjali skoraj vsi državni podtainiki.

Parlament se otvori 14. maja in bo kot prva točka dnevnega reda razprava o zakonskem načrtu glede ženske volilne pravice pri administrativnih, to je provincijalnih in občinskih volitvah.

AMUNDSENOV POLET NA SEVERNI TEČAJ.

— Berlin, 6. maja. (Izv.) Roald Amundsen jali 5. t. m. iz Kingsbaya na Spitzbergu o svojem nameravanem zračnem poletu na severni tečaj:

Oba aeroplana sta pripravljena za polet. Naši meteorologi ugotavljajo ugodno vreme. Od njih sestavljena vremenska karta izkazuje visok zračni pritisk na polarnem zalivu med Spitzbergi in tečajem. Okrog je nato nizek zračni pritisk. Ta vremenski položaj je za polet ugoden, ker pričakujemo v prvi etapi poleta ugodne zapadne vetrove, v drugi etapi i brezvetrije in v tretji vzhodne vetrove. Lahko računamo vs čas vožnje: jasno vreme, čeprav naši meteorologi pristavljajo, da pozneje lahko nastopi oblačno vreme. Danes v torek sta ekspedicijski ladji „Frame“ in „Hobby“ pripravljene za odhod proti severu, da pripravite primerno ukrasilišče za aeroplane. Aeroplani so preskrbljeni z vsem. Delamo zadnje poskuse. Kakor hitro ukrenemo v terenu vse potrebno in če ne nastopi kaj nenčakanega, startamo za polet na severni tečaj v sredo 13. t. m.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV V PRAGI.

— Praga, 7. maja. (Izv.) Iz Pariza javljajo: Glavna reparacijska komisija je sklenila sklicati 30. junija t. l. v Prago konferenco zastopnikov nasledstvenih držav. Na tej konferenci se ima definitivno rešiti vprašanje dolgov bivše Avstro-Ogrske monarhije.

AVSTRIJA IN POLJSKA.

— Dunaj, 7. maja. (Izv.) Varšave javljajo: Zunanji minister Skrzynski odpotuje začetkom junija na Dunaj. Tu bo imel dnevno konferenco s kancelarjem dr. Ramkom in z zunanjim ministrom dr. Matajo. Skrzynski in avstrijski poslanik in Varšavi sta podpisala protokol o uvedbi zračne pošte med Varšavo in Dunajem.

KRIZA V ČEŠKOSLOVAŠKI RUDARSKI INDUSTRIJI.

— Praga, 7. maja. (Izv.) Češkoslovaški tiskovni urad javlja iz Moravske Ostrave: Kriza na premogovnem tiru se ni končala. Izključeno je izboljšanje položaja, ker je premogovna kriza splošna v Evropi. Vodstva premogovnikov v ostravsko-karvinskem revirju so zato sklenila opustiti večje število delavcev, da morajo ostale popolnoma zaposeliti. Do danes je bilo opuščenih do 2500 delavcev. V drugi etapi sledi še odpust 4000 delavcev. Reducira se tudi uradništvo

rudarskih podjetij. Upokoje se uradniki, ki so dosegli gotovo število let. V ostravskem revirju je zaposlenih 40.000 delavcev.

PROTEST NEMŠKIH SOCIJALISTOV PROTI HINDENBURGU.

— Berlin, 7. maja. (Izv.) „Vossische Zeitung“ javlja, da so socijalni demokratje sklenili vložiti protest proti veljavnosti izvolitve maršala Hindenburga za državnega predsednika.

LIKVIDACIJA JUŽNE ŽELEZNICE.

— Dunaj, 7. maja. (Izv.) Generalna direktorja zveznih železnic uradno objavljajo: V zadevi likvidacije Južne železnice so se pričela posvetovanja sredi januarja t. l. na Dunaju ter so se nato od 27. do 30. aprila nadaljevala v Rimu in končala. Kakor znano, se je dosegla z rimskim sporazumom z dne 29. marca 1923. likvidacija obratnih dolgov in tirjatev privilegirane Južne železnice. Sedaj je v vseh likvidacijskih vprašanjih dosežen zadovoljiv sporazum, ki ga imajo potrditi zainteresirane vlade. Čim več sporazum od njih odobren, se prične likvidacija.

POSKUŠEN ATENTAT NA FRUNDEJA.

— Krakovo, 7. maja. Iz Moskve prihaja poročilo o poskušanem atentatu na predsednika sovjetskega vojaškega sveta Frundeja. Povodom prve majniške parade je nek vojak pri defiliranju vrpel pred Frundeja bombo, ki k sreči ni eksplodirala. Parada se je vršila dalje, dotični vojak je bil na mestu ustreljen.

Tatvina dragocene biblije

Genova, 6. maja. (Avala.) Neznani storški pismo iz leta 1400, čigar vrednost se cenila 2.500.000 lir, in več starih preprog.

Borzna poročila.

Ljubljanska borza.

Lesni trg.

Trami monte, 11/13, 13/16, 16/21, 19/24, fco meja, količina 3 vag., denar 402, blago 402, zaključki 402, remeljni monte 48/96 58/96 4 m dolž. fco nakladna postaja, denar 530, hrastovi frizi od 4—9 cm od 25—40 cm I. in II. vrste, denar 1380, hrastovi plohi od 43 mm 2.70 in od 53 mm 2.90 I. in II. vrste, fco meja, denar 1400, bukova drva suha 1 m dolž. fco meja, denar 25.

Zitni trg.

Pšenica Rosaić rinfusa par. Ljubljana denar —, blago 470, pšenica avstralska rinfusa par. Ljubljana denar —, blago 463, pšenica Hard Winter št. 2 rinfusa par. Ljubljana denar —, blago 490, otrobi pšenični deb. fco. vag. Ljubljana: denar 215, otrobi pšenični drob. fco. vag. Ljubljana: denar —, blago 190, koruza promptna par. Ljubljana denar 215, ovca makedonski orig. par. Ljubljana denar 340, krompir rumeni fco štaj, postajališče denar —, blago 115, krompir roza fco. štaj. post. denar —, blago 135

EFEKTI.

2 in polodst. drž. renta za vojno škodo, denar 171, 70dstotno investicijsko posojilo iz leta 1921 denar 62 in pol, blago 64, Celtska posojilnica d. d. 200, 204, Ljubljanska kreditna banka 225, 250, Merkantilna banka 110, 125, Prva hrvaška štedionica 800, 810 Kreditni zavod 190, 200, Strojne tovarne in livarne —, 134, Trboveljska premogokopna družba 375, 385, Združene papirnice 110 120, Stavbena družba d. d. Ljubljana 265 280.

Zagrebska borza.

Dne 7. maja. — Sprejeti ob 13.

Devize: Curih 11.94—12.04, Prag 182.80—185.20, Pariz 320—325, Newyork 61.45—62.25, London 298.31—301.31, Trst 252.75—255.75, Dunaj 0.0865—0.0877. — Valute: dolar 60.70—61.70, frank 317.50—322 češka krona 181.30—183.50.

EFEKTI:

7% invest. posol. 1921 62.50, 2½% drž. rente za ratnu štetu 171.50—172.50, Ljubljanska kreditna 242.50—245, Centralna banka 15—16, Hrv. eskomptna banka 106½—107½ Kreditna banka. Zgb. 105—110, Hipotekarna banka 61—61.50, Jugobanka 99—100, Prastrediona 800—805, Slavonska banka 69—70 Eksploatacija 42—44, Drava d. d. Osijek 190, Sečerana, Osijek 577.50—582.50, Isis d. d. 58—, Nihag 45—50, Gutman 360—372.50 Slaveks 170, Slavonija 53¼—53¾, Trboveljska 380—385, Union, paromlin 425—435 Veveče 110—.

Inozemske borze.

— Curih, 7. maja. Borza: Beograd 8.3 Pariz 26.80, Milan 21.21, Newyork 516.74 London 25.08, Praga 15.35, Dunaj 0.00728. Tržiška borza je danes izostala, ker j bila telefonska zveza s Trstom.

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke dne 30. aprila 1925

Razlika v pri- meri s stanjem dne 22. aprila		
Aktiva:		
kovinska podlaga	422.2	+ 1.6
posojila	1.263.6	- 11.3
račun za odkupnino kron- skih novčanic	1.186.3	
račun začasno - zmenjave	267.9	
državni dolgov	2.966.3	
vrstnost državnih domen zastavljenih za izdaja- nje novčanic	2.138.3	
saisto raznih računov	512.0	+ 11.2
Skupaj Din 8.876.3		
Pasiva:		
na glavnic izplačano	277	+ 1.5
rezervni fond	6.2	+ 0.3
novčanic v obtoku	5.671.0	+ 107.6
državni račun začasne razmenjave	367.9	
državne terjatve	592.2	- 25.7
razne obveznosti	592.2	- 88.9
državne terjatve za za- stavljene domene	2.138.3	
zajmo za kupovanje zla- ta za glavnic in fond	73.3	+ 6.6
Skupaj Din 8.876.3		
Obrestna mera po eskontu menic za vse bančne dolžnike brez izjeme 6 % letno. Ob- restna mera od posojil na zastave 8 % letno.		

Finančne, davčne in prometne zadeve

(za predsedstvenega poročila na seji trgov-
ske in obrtniške zbornice)

Seč dvanajstinski zakon vsebuje več, za naše gospodarske razmere odločilno važnih določb. Predvsem je tu omeniti priče-
tek izvajanja komorskega pritezja, ki je bil
zakonjen že z zakonom o ustroju vojs-
ke in mornarice leta 1923, kakor tudi 100 %
povišanje invalidskega davka. Ko je zbor-
nica zaznala za nameravano povišanje dav-
kov, je v imenu gospodarskih organizacij
brzojavno opozorila odločilne faktorje na
pretežno obremenitev Slovenije po hišnem
davku, dohodnini in posebni pridobitni. V
brzojavki je poudarila, da potrebujemo radi
velike brezposelnosti in krize industrije omi-
litve davkov ter da bi vsako novo breme
moralo izzvati kritične posledice.

V ostalem se je zbornica v zadnjem čer-
tletju bavila podrobno s proučevanjem da-
lekosežnega projekta zakona o izenačenju
davkov in je izvedla o tem po strokovnih
organizacijah obširno anketo ter izdelala
konkretna predloga za izpremembo načrta
zakona, o čemer bo podano v današnji seji
se posebnim poročilo.

Na finančni zakon 1925/26 je zbornica
podala obširne predloge glede reforme in-
validskega davka, davka na poslovni pro-
met, hišno-najemnega davka, izrednih dr-
žavnih prihodkov, dohodnine ter zakona o

taksah in pristojbinah, potem glede točar-
skih taks, predajo denaturiranega špirta in
naposled glede taksne dolžnosti trgovske
korespondence.

Med ostalimi davčnimi akcijami je ome-
niti zbornično spomenico glede obdavčenja
službenih prejemkov zasebnih namješčen-
cev, v kateri je zbornica predlagala, da se
revizirajo tozadevni predpis in določi dav-
čni minimum v taki višini, kakršna velja za
službene prejemke pri dohodnini.

Zbornica se je nadalje udeležila anke-
te glede reform obdavčenja podjetij, ki so
zavezana javnemu polaganju računov, ki
se je vršila dne 26. januarja v Beogradu.
Na tej anketi je bil sprejet predlog, da se
sedanja previšoka obdavčenja teh podjetij
zniža. Toda za sedaj se je dosegla le elaj-
šava, da se poleg izrednega državnega pri-
bitka trdi, v vojni uveljavljeni državni
prilici priznajo kot režijske postavke.

Prometne zadeve

V železniško-prometnem oziru je važ-
no, da so bili s 1. januarjem skrajšani do-
datni dobavni roki ter da je s 1. marcem
stopila v promet med postajami v območju
ljubljanske železniške direkcije in Sušakom
za dobo 4 mesecev 30 % znižana tarifa v
veljavo, katere veljavnost pa je omejena do
30. junija t. l. S tem popustom sicer še ni
uravnovešeno konkurenčno razmerje med
Trstom, Reko in Sušakom za promet s Slo-
venijo, vendar je ta odredba znatno pri-
spevala k povečanju prometa preko Sušaka,
posebno z Dolenjsko.

Vprašanje uvedbe nelojalnega raču-
nanja vozarine preko prog bivše južne že-
leznice še ni rešeno v celoti, marveč le z
izjemami za beočinski cement in za pre-
voz premoga.

Tudi ni še stopila v veljavo kljub mno-
gim urgencam že lani odobrena 30 % znižana
tarifa za izvoz lesa preko prog bivše južne
železnice. Pretekli teden je prišla v Be-
netkah konferenca za sestavo jugosloven-
sko-italijanske jadanske tarife, ki ima že
v teku meseca maja stoniti v veljavo. Zbor-
nica je zbog vedno bolj kritičnega položaja
v obratu naše industrije posvečala ure-
ditvi tarifnih vprašanj posebno pažnjo in
naslovlja na odločilna mesta vrsto spome-
nic, med njimi posebno glede tarife za iz-
voz lesa, dalje glede uvedbe tarifnih elaj-
šav za našo mlinsko industrijo, ki pri se-
danih razmerah absolutno ne more vd-
ržati konkurence z inozemskimi in z volvodinski
mliini in glede znižanja tarif na lokalnih
železnicah. Pretekli teden je bil tudi po dol-
gotrajnih pregajanih sklenjen sporazum o
direktnem železniškem prometu z Romunijo
in Poljsko, kakor je trgovska zbornica
že lani predlagala. Otvoritev direktnega pro-
meta z Romunijo je za naš eksport važnega
pomena in bi bilo želeli, da bi se tudi tr-
govska pogodba s to državo sklenila čim
prej. Za sestavo novega vznege reda je
zbornica podala obširne predloge, ki so bile
deloma tudi upoštevane. Na zbornični pred-
log je bila z marcem razširjena veljavnost
mednarodne bernske konvencije na vse lo-
kalne železnice v Sloveniji tako, da je zopet
mogoča direktna oddaja pošiljatev z
mednarodnimi tovornimi listi.

—g Ljubljanski živinski sejem. Na več-
rajšnji mesečni živinski sejem je bilo pri-
gnanih: 511 konj, 1 žrebe, 71 volov, 99
krav, 6 telet in 812 prašičkov za rejo. Pra-
šički so bili pripeljani v velikem številu iz
ljubljanske okolice, nekaj so jih pripeljali
trgovci. Cene prašičkov so padle. Cene
goveji živini so stabilne. Cene so bile: ko-
njl po kakovosti od 6 do 15.000 Din za par,
žrebeta 1500 Din., voli: I. 10, II. 9 in III.
8.50 Din kg žive teže. Krave d. bele 9, krave
klobasarije 4.50—5.50 Din, teleta 14—15
Din kg. Prašički za rejo 20—30 Din. Kupčija
je bila zelo živahna. Posest iz inozemstva
slab. Nekaj govede kupljeno za Italijo.

—g Zastopstvo Blagovne bančne skupine
v Beogradu. V Beogradu je 5 t. m. prispe-
lo zastopstvo ameriške bančne centrale Po-
Komp. Prispele so zastopniki centrale Po-
cher, predsednik podružnice v Londonu
Cheloday in zastopnik podružnice v

Parizu L. enard. Imajo nalogo proučiti go-
spodarski in finančni položaj naše države.
Včeraj jim je dal finančni minister z neka-
terimi strokovnjaki na vpogled vse važne
finančne in gospodarske dokumente, iz ka-
terih so z zadovoljstvom ugotovili konsoli-
dacijsko in napredek gospodarskih in finan-
čnih razmer naše države. Prometni in finan-
čni minister sta priredila ameriškim finan-
čnikom včeraj na posebnih ladjah izlet po Do-
navi do Smedereva.

—g Napredek našega izvoza. Generalna
carinska direkcija objavlja uradne statistič-
ne podatke o našem izvozu in uvozu v me-
secu marcu t. l. Celokupni izvoz znaša
368.942 ton v skupni vrednosti 817.074.000
dinarjev napram 265.718 tonam v marcu
lanskega leta. Vrednost izvoza v prvem čer-
tletju tega leta je dosegla 22.3 milijonov
dinarjev nasproti 2.61 milijonov v istem
času lanskega leta.

neki angleški trgovec strah pred vsako šte-
vilko, ki se da deliti s 7. V treh lon-
donskih hotelih je zadel nekdo na sobe s
samo tako usodopolnimi številkami. Ves
nesrečen se je odpeljal v Manchester in
kmalu je nato umrl dne 21. oktobra.

Pa tudi razni slavni možje so se ball
številke 13. Wagner je kar trepetal pred njo
in tudi Rossini, ki je umrl 13. novembra
1868. Neki nemški učenjak je napisal ob-
sežno delo o praznovanju. Slučaj je hotel,
da je imel spis iziti na 13. Učenjak se je
brez pomisleka odrezal: na 13. pa ne!

Vratalemni beg 14 letnega malopriuneža

V malem pruskošlezjskem mestu Stre-
len se nahaja v zaporih 14 letni deček Krau-
se iz Töppendorfa. Tako malo let ima a'i
toliko več lopovščin, tatvin in predrzno-
činov za seboj. To ga je spravilo v oskrbo-
valnico, poboljševalnice in zapore, kjer pa
ga ne morejo ukrotiti in pripraviti h kake-
mu delu. Deček gleda vedno, kako bi po-
bežnil in prišel zopet na svobodo. Štirkrat
že je ušel skozi zamrežena okna iz policijs-
kih in jetniških zaporov. Sedaj pa je storil
nekaj, kar je enako marsikaki filmski sen-
zaciji.

V Strelnu je v zaporih nastanjen v dru-
gem nadstropju. Ob belem dnevu se je pre-
rinil skozi mrežo okna svoje celice in sicer,
da bi šlo lažje, v sami srajci. Posrečilo se
mu je to. Potem je hotel kot spreten pleza-
lec po fasadah balansirati od okna do ok-
na, da bi dosegel žleb pri strehi. Tako je
visel deček v nevarni višini, ko se je že
prirnil z roko do žleba in skalo opore z go-
limi nogami po stenah. V tem trenutku ga
je zagledal neki čuvaj in žiljal je vanj ves
trepetajoč pri misli, da deček lahko zdajpa-
č udarja z višine zidov na tla in si zlomi vrat.
Čuvaj je stekel po lestvo, katero je pristopil
na zid, ali bila je prekratka. Tekel je po
drugi. To prliko pa je porabil mali predrz-
než in se spustil na lestvo. Skok je uspel
in deček je skočil na tla ter v sami srajci
začel teči po cesti. Trje so tekli za njim
dolgo časa, slednjic ga je vstavil neki na-
sproti prihajajoči kolestar. Deček je suval s
nogami okoli sebe, se boril z rokami in griz-
el, slednjic so ga vendar premagali in
spravili nazaj v zapore. Za koliko časa,
vprašujejo poročevalci po nemških listih.

* Madžarski romarji s fašistovski
znaki. Iz Loreta se je pripeljalo v Jakin
na povratku iz Rima 500 madžarskih ro-
marjev. Kjer so videli večjo skupino Itali-
jarov, so kričali: Eljen Mussolini! Hoteli
so imeti fašistovske znake od milijnikov že
v Loreto, pa jim jih niso hoteli dati. V Ja-
kino so se obrnili na poveljstvo železniške
milice, kričali »Eljen Mussolini, Eljen
Italia! in dobili so vsi fašistovske znake.
Kateri so si vtaknili v gumbnice. S faš-
istovskimi znaki so bili obdarjeni tudi ro-
marje spremljajoči duhovniki z nadškofom
vred in z njimi so se odpeljali domov, ki-
žič do italijanske meje: Eljen Mussolini!

* Poletni čas v Zelenih državah je
bil uveden v nedeljo 26. aprila.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VLADIMIR KAPUS

To in ono

Kleptomanije ni

V Parizu se je nedavno vršil kongres
francoskih sodnih psihiatrov, povodom ka-
tereja je pariski medicinek dr. Antheaume
v svojem splošno pozornost vzbujajočem
poročilu pomislil na staro medicinsko zmo-
to. Zdravnik dokazuje na podlagi svojih
veletnih opazovanj, da kleptomanija ne
obstoji. Po mnenju dr. Antheauma živi tip
kleptomana samo v domišljini pisateljev ro-
manov in v zdravniških knjigah, ki podajajo
staro zmotno opazovanje brez vsake kritike
in podrežajo kleptomanijo kot gotov se-
stavni del psihijatrije. Se pred kratkim bi
negiranje obstoja te bolezni veljalo v očeh
gotovih zdravnikov za slšno drznost, ka-
kor če bi skušal kakšen medicinek zanikati
obstoje paralizo. Kleptomanijo je odkril in
v medicinski literaturi opisal simptome do-
zdevne živčne bolezni francoski medicinek
Magnan. Ta ji je dal tudi ime. Njegov na-
nak o kleptomaniji je oprostil mnogo žena,
ki so jih zalotili pri manjših ali večjih tat-
vinah v uglednih trgovinah.

Dr. Antheaume in njegov soodružnik,
glasoviti psihiatr Rogues de Foursac, sta
podvrkla trditve Magnana kritični preiz-
kušnji in sta končno postala mnenja, da se
je Magnan zmotil. Svoje opazovanja sta
napravila na zavodih za živčnobolne in v
blaznicah. V dobi petih let sta imela pri-
liko opazovati in študirati več kot 300 klep-
tomanistov. Oba sta trdno prepričana, da
na teh zavodih kot kleptomanistijne inter-
nane ženske ne spadajo v sanatorij, temveč
v zapor. V nekaterih slučajih sta oba zdrav-
nika brez ugovora dokazala, da so se pac-
ientje prijavili. Mnogo izmed njih je bi-
lo lažnih simptomov dozdevne bolezni v medic-
skih knjigah. V mnogih, posebno v zadnjih
slučajih je uspelo dr. Antheaumu, da je raz-
kril krivice, ki so bile internirane kot živ-
čno bolne in jih pristil k priznanju.

Trditve obeh pariskih zdravnikov se
seveda ne nanašajo na paralizirane ali norce,
ki izvršujejo tatvine. Tudi tu ni beseda
»kleptomanija«, kakor se zdi, na pravem
mestu, ker pri prizadetih osebah ne gre za
duševno bolelost, čije važen znak ni nagon
po tuji lastnini, temveč gre le za blaznost
in paralizo, ki se med drugim izraža tudi

v tem, da pacienti izvršujejo tatvine Lah-
ko pa je te slučaje ločiti od dozdevne živ-
čne bolezni kleptomanije. Blazni ali para-
litični tat ukrade brezizjemno predmete, ki
jih ne rabi, dočim kleptomanisti običajno
ukradajo tuj last, katero lahko uporabijo.

Izvajanja dr. Antheauma so med ude-
leženci kongresa naravno povzročila veliko
pozornost. Kakor je bilo pričakovati niso
ostala neovržena. Vnela se je ostra debata,
tekem katere se je več zdravniških avtor-
itet izreko za rezultate Antheaumovega
opazovanja. Posebna komisija bo zadevo
še enkrat obravnavala in se prepričala o
njeni istinitosti.

Svoje ugledne odjemalce

opozarjam, da je došla prava japonska
Chantung-svila za poletne obleke. — Za-
hitevajte vzorce, dokler traja zaloga!

Drago Schwab, Ljubljana

Številke, ki povzročajo nesrečo

Praznovanje s številkami je razširjeno
po celim svetu in se dobi v vseh slojih.
Najbolj se ljudje božijo, kakor znano, šte-
vilke 13. Dobe se hoteli, kjer ni sobe s to
številko. Po ulicah v mestih se ji izognejo
s številko 12 a. Pred nekaj dnevi je poštno
ravnanstvo v Londonu protestiralo proti
temu, da je po raznih krajih toliko hiš nu-
meriranih z 12 a namesto s 13, kar povzro-
ča pomote pri dostavljanju pošiljatev.

Nekateri ljudje trdijo, da jim gotove
številke prinesejo samo nesrečo. Neki an-
gleški tednik poroča, da se je pred časom
v nekem hotelu neki gospod branil sprejeti
sobo, ker ima številko, ki se da deliti s 5,
da vse take številke ne pomenijo zanj nič
dobrega. Odsel je, drugo jutro pa je prišel
iz radovednosti vprašati, ali se je kaj zgo-
dilo ponoči v oni sobi. V resnici je bil okra-
den v njej speči potnik. Vprašalca so areti-
rali, misleč, da je morda v zvezi s tatvino,
ali izkazalo se je, da je nedolžen, da je pa
v svoji senzitivnosti slutil, da se bo tam
nekaj zgodilo.

Nadalje pripoveduje oni list, da je imel

Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in drugih strojev LUDOVIK BARAGA, Ljubljana, Selenburgova ulica.

Šofer
k osebnemu avtu se takoj
sprejme. Ponudbe z refer-
encami na Poštni predal
41. 1340

Djevojka za sobe
za odmah. — Pisemne
ponudbe na: Vera Tomić,
Petrinja, Hrvatska. 1327

Narodaj hiša,
priljučna, dvodružinska, z
dvoriščem in vrtom. —
Kupec ima štiri sobe ta-
koj na razpolago, na pe-
riferiji mesta Ljubljane.
Cena ugodna. — Naslov
pove uprava »Slovenske
ga Narod«. 1341

Špago, dreto
in vse vrste vrvarskih
izdelkov ter v to stroko
spadajoče blago dobite v
skladišču »Konopjuta«,
Ljubljana, Gosposvetska
cesta 2. 103/n

Predtiskanje
ročnih del najmoderne-
jih vzorcev po izvanred-
no nizkih cenah. — Pred
Škofijo 1/l. 61/L

Tri zemljišča,
skupaj se država, meječa
na mariborski mestni
park, se radi odsotnosti
lastnikov vsa skupaj ali
posamno ceno prodajo,
in sicer: 1. gosposka hiša
s štirimi sobami, velika
klet, hlevsko poslopje,
posebej viničarska hiša z
dvema sobama, kuhinjo,
pet orolov vinograd, pet
vrtov z žlahtnim sadjem,
njiva, dva gozda. — 2. hi-
ša z dvema sobama, hlev,
oral vinograd, trije rade-
ni vrtovi, travnik, njiva.
— 3. Hiša z dvema soba-
ma, hlev, tri c. a. l. e. me-
ga vrta, travnik in njiva.
— Vprašanja na: dr. Ir-
golič, Maribor, Cvetlična
ulica 13. 1345

Kupujte srečke za Sokolski Tabor!!

Damski in dekliški slamniki
po znižanih cenah ravnokar došli!

Oblake damske od Din 70 do Din 150. — Otroške od Din 50 do
Din 70. Nakupni od Din 100 naprej, do četrta zaloge.

Oglejte si cene v izločbi. 1268

MINKA HORVAT. Ljubljana, Star' tra št. 21

ZAHVALA.

Za vse dokaze tonlega sočutja ob nenadni in težki
izgubi našega nepozabnega, predobrega soproga, brata,
strica itd., gospoda

Josipa Seidla

trgovca, gostilničarja in posestnika

kakor tudi za častno spremstvo na njega zadnji poti izre-
kam vsem prijateljem in znancem najiskrenejšo zahvalo.

Posebno zahvalo pa izrekam vsem g. zastopnikom
civilnih oblasti, načelnstvu SDS in vsem naprednim društvom.
N. pr. presrečneje se pa zahvaljujem Čitalniškemu pevskemu
zboru v Šiški in pevskemu društvu »Ljubljanski zvon«
za genljive žalostinke, gg. Cimermanu in Dedeku za poslovi-
ne govore ob odprtem grobu, vsem darovalcem krasnih vencev
in cvetja ter vsem prijateljem in znancem iz daljnih krajev,
ki so prihiteli v tako obilnem številu, da spremijo p. dra-
gega pokojnika na njegovi zadnji poti.

Sprejmite vsi globoko zahvalo!

SPODNJA ŠIŠKA, dne 6. maja 1925.

1351

Žalujōča soproga.

Zapustil nas je danes zvečer ob 11. za vedno
naš nadvse ljubljani sin in brat, gospod

Viktor Accetto

foto-chemiegraph

Pokopali bomo našega nepozabnega ljubljence
v petek, dne 8. maja ob četrta na 6 popoldne iz hiše
žalosti, Trnovski pristan 40, na pokopališču k Sv. Križu.

Prosimo vas vse, ki sočustvujete z nami, da ohr-
nite našem predragemu Viktorju blag spomin.

Ljubljana, dne 6. maja 1925. 1350

Terezija Accetto, matl.
Vida, Dušan, Oskar, Milena, sestre in brata.

Kolo,
dobro ohranjeno — pro-
dam za 1100 Din. — Blei-
weisova cesta 18, pritič-
je, levo — od 10.—14.
ure. 1344

Drva za kurjavo,
bukova in hrastova ter
BUKOVO OGLJE, villa-
no, la, kupimo. — Nave-
dite starost drv, količino,
rok dobave, franko va-
gon meja, za plačilo po-
tom akreditiva. — Kme-
tijsko-trgovsko društvo,
Trieste, via Raffineria 4.
1342

Kupimo takoj
dobro ohranjeno železno blagajno
srednje velikosti in boljšega si-
stema. Ponudbe na upravo Slov.
Naroda pod »Blagajna/1334*.

Proda se 1337
radi preureditve kompletna na-
prava za električno luč, obaloječa
iz bencinskega motorja 3 HP,
deske št. skafnice z volt-amp-
metrom, potrebni rekidali in va-
rovski generatorja (dynamo) 1 HP
do 300 voltov. — Kupl se do-
bi ohranjen dvokolni tovorni
avtomobil. Ponudbe pri »Elek-
trika-avto/1333 na upravo lista.

Kamgarn in štof

za moške obleke

velika izbira in nizke cene.

R. Miklauc, Pri Skofu, Ljubljana

Braća Kolländer (Subotica)

preporučuju bogato skladište perja za jorgane i ias-
tuke od najjeftinije do najfinije vrste. Najbolje poznata
ekspor tirma, potpuno garancije pruža. — Biza i tačna
posluga. 54 L

Avtomobilne vožnje

po naročilu vsaki čas na razpolago.

1 do 2 osebi za 1 km. . . Din 5—
3 do 5 oseb za 1 km. . . Din 6—
6 do 11 oseb za 1 km. . . Din 8—

Se priporoča Jugo-Avto, Ljubljana, Dunajska cesta 35

— Telefon 236 — 137